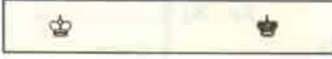

SATRAŇ ÖĖRENİYORUM (II)

Kahraman OLGAC

Satranç taşlarının simgeleri

Yukarda gördüğünüz beyaz şah ile siyah şahın simgeleridir.

Beyaz vezir ile siyah vezirin simgeleridir.

İki beyaz kale ile iki siyah kalenin simgelerini görüyorsunuz.

İki beyaz fil ile iki siyah fil takıma giriyorlar.

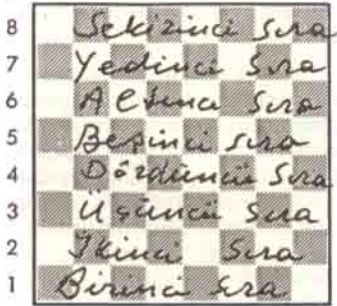

İki beyaz at ile iki siyah at kadan geliyorlar.

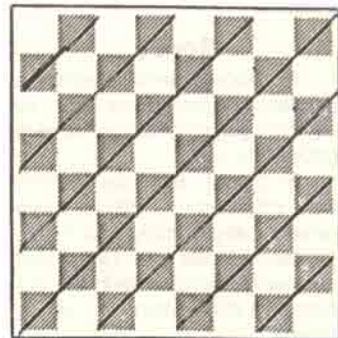
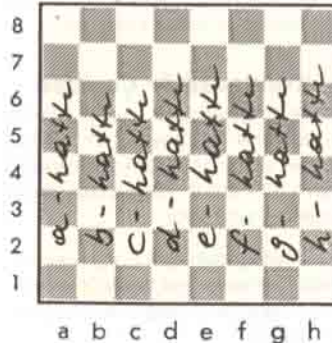
Sekiz beyaz piyade ile sekiz siyah piyade takımı tamamlıyorlar.

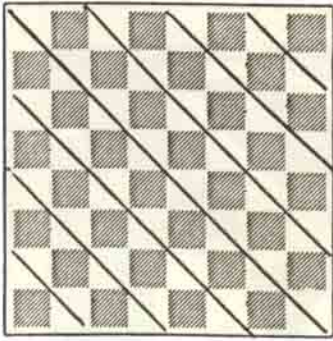
Böylece 16 beyaz ve 16 siyah taş, karşılıklı iki orduyu teşkil ediyorlar.

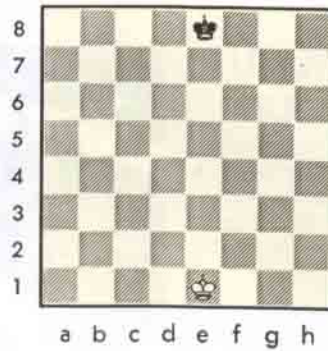
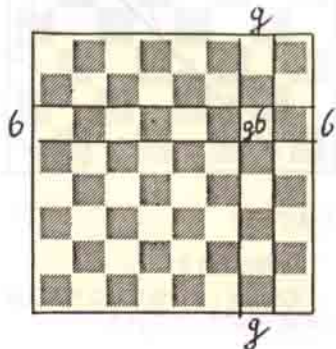
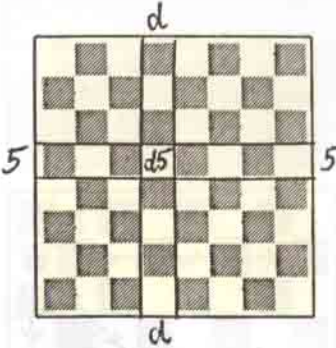
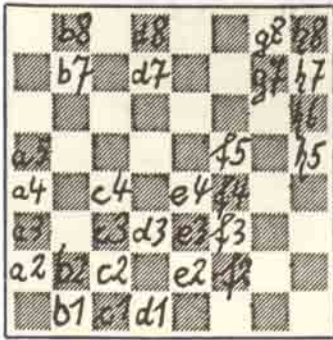
a b c d e f g h
Yatık sıraları rakamlarla, dik hatları ise harflerle anlatacağız.

Çaprazlar, başlangıç ve son karelerle adlandırılırlar. a1-h8 çaprazı gibi.

Her karenin adı bir harf, soyadı ise bir rakamdır. Diyagramlarda gördüğünüz gibi, her karenin yerini yurdunu, başka bir deyimle adını ve soyadını iyice ezberlemeniz, yazılı metinleri okumanız

da, oynadığınız hamleleri yazmanızda size çok yardımcı olur.

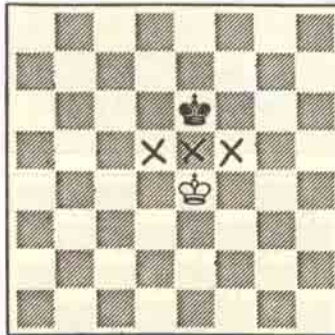
Diyagramda gördüğümüz beyaz ve siyah şahları tahta üzerinde küçük bir gezintiye çıkaralım. Hamleleri uzun notasyon ile yazıyoruz.

1. Ş (ah) e1 - e2 Ş (ah) e8 - e7

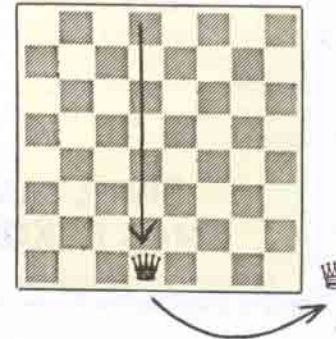
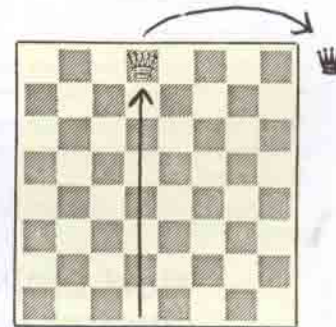
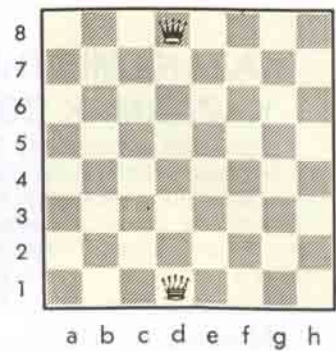
Önce beyaz Şah bulunduğu e1 karesinden hareket ederek e2 karesine oturdu. Hamle sırasına geçen siyah Şah da aynı şekilde bir kare ileriye geçti.

2. Şe2-d3 Şe7-d6
3. Şd3-c2 Şd6-e5
4. Şc2-c1 Şe5-f6
5. Şc1-d2 Şf6-f7
6. Şd2-e1 Şf7-e8

Gezintileri biten iki Şah yuvalarına döndü.

1. Şe1-e2 Şe8-e7
2. Şe2-e3 Şe7-e6
3. Şe3-e4 Siyah Şah x işaretli karelere oynayamaz. Yani Şahlar birbirlerinin ateş sahalarına giremezler. Şahlar, etraflarındaki boş karelere, sadece birer kare oynayabilirler ama başka taşların hareket (ateş) alanlarına giremezler. Satranç tahtasında yanyana iki Şah göremezsiniz. Şahlar kendi ateş alanlarına giren rakip taşları yiyebilirler.

Diyagramda karşılıklı duran iki Veziri görüyorsunuz. 1. Vd1 x Vd8 Sıra beyazda olduğunu varsaydık. Ve beyaz Vezir, siyah Veziri yiyerek ortadan kaldırdı.

Eğer sıra siyahda olsaydı bu kez siyah Vezir, beyaz Vezirin işini bitirirdi. 1..Vd8 x Vd1 Şimdi de iki Vezire kısa bir gezinti yaptıralım:

1. Vd1-h5 Vd8-d3
2. Vh5-a5 Vd3-f1
3. Va5-a2 Vf1-f8
4. Va2-h2 Vf8-g7
5. Vh2-b8 Vg7-d4
6. Vb8-h8 Vd4 x h8

Bu gezintinin sonunda siyah Vezir, beyaz Veziri oyun alanının dışına atmış oldu.

KAZANILMIŞ DURUMU KAZANMAK ZORDUR

İngiltere'de bir turnuvada Dünya şampiyonu Alekhine ile Koltanowsky karşılaşmışlar ve oyun ertesi güne ertelenmiş, Koltanowsky üstün durumda. Elinde cep satranççı önüne gele-ne pozisyonu gösterip fikirlerini soruyor. Tartakower'e raslamış:

— Bu oyunu kim kazanır?

Tartakower hiç düşünmeden.

— Alekhine demiş.

Koltanowsky:

— Ama benim durumum daha üstün görünmüyor mu? deyince, Tartakower:

— Sen bana kimin durumu daha iyi diye sormadın ki, kimi kazanır diye sordun cevabını yapıştırmış.

Nitekim oyun Alekhine'nin gailibiyeti ile bitmiş.

MUM DİBİNE IŞIK VERMEZ

Franz Gutmayer (1857-1936), nasıl satranç ustası olunacağını anlatan güzel bir kitap yazmasına rağmen, hayatı boyunca ne bir turnuva kazanmış ne de usta ünvanına erişmiştir.

SİMULTANE MAÇ REKORU

Rekorlar daima kırılabilir. Nitekim Stahlberg'in simultane rekoru da 1977 yılında Den

Haag'da Böhm tarafından kırılmış. K. Lindörfer'in Grosses Schach Lexikon sayfa 264.

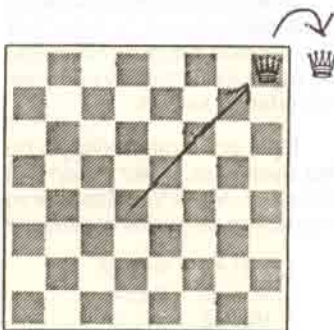
Böhm 460 kişiyle oynamış. Sonuç: + 390, -21, = 49

POSTACI KAPIYI İKİ DEFA ÇALAR

"Kamelyalı kadın" filminde Kont, paraları Greta Garbo'nun yüzüne savururken "Ben bir defa yaptığım hatayı bir daha yapmam!" diye bağırır. Satranç oyununda da aynı hatayı üstüste tekrarlayana pek rastlanmaz. Ama bazen bu kuralın bozulduğunu görüyoruz. Ünlü Rubinstein 1928 Bad Kissingen turnuvasında, genç Euwe karşısında şu tuzağa düşerek bir piyade kaybediyor.

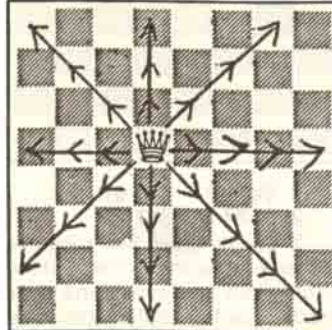
1.d4 d5 2.c4 e6 3.Af3 Af6 4.Fg5 Abd7 5.e3 Fe7 6.Ac3 0-0 7.Kc1 c6 8.Fd3 a6 9.cd5 ed5 10.0-0 Ke8 11.Vb3 h6 12.Ff4 Ah5 13.Ad5!!

Tam iki yıl sonra, 1930 San Remo turnuvasında Rubinstein, Alekhine ile oynarken aynı tuzağa ikinci defa düşüyor. İnanılacak gibi değil ama doğru!

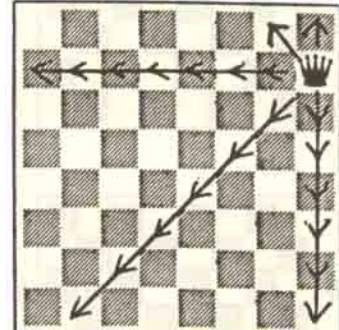
GEÇEN SAYININ ÇÖZÜMLERİ

Geçen sayıda çözümünü vermediğimiz Diyagram 1: Boğmaca

Diyagram 1:

Çözüm : 1. Ah6 Şh8 2.Vg8 K

Diyagram 2:

Çözüm : 1.Kh8 Şh8 2.Ff5 Şg8 3.Kh8 Şh8 4.g7 Şg8 5

matı ve Diyagram 2: Dilaram matının çözümlerini veriyoruz.

3. Af7 mat.

Matematik

D Ü N Y A S I

**Matematikçilerin
ve
Matematiği sevenlerin tek dergisi!**

**Abone olun, Abone bulun
izleyin, izletin!...**

1993 Abone Bedeli	:	_____	50.000,- TL
1991-1992 (10 dergi) Ciltli	:	_____	100.000,- TL
Perakende Satış Fiyatı	:	_____	15.000,- TL
Yalnız Dergi Kapağı	:	_____	20.000,- TL